

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 235/2013-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť A. H., nar..., občana Maďarska, t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. T. T., Š., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 3 písm. e) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenia čl. 12 ods. 2 a čl. 52 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 2 T 8/2012 z 21. februára 2012 a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 Tos 30/2012 zo 6. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2012 doručená sťažnosť A. H., nar..., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 3 písm.

e) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 a čl. 52 ods. 2 ústavy uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 8/2012 z 21. februára 2012 a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tos 30/2012 zo 6. marca 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona s použitím § 138 písm. i) Trestného zákona. Prokurátor Krajskej prokuratúry v T. podal na sťažovateľa obžalobu 8. februára 2012.

Okresný súd uznesením z 21. februára 2012 rozhodol podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Krajský súd uznesením zo 6. marca 2012 sťažnosť sťažovateľa zamietol.

Sťažovateľ namieta, že rozhodnutie o väzbe je arbitrárne a nepreskúmateľné. Uvádza, že všeobecné súdy odôvodnili väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (preventívna väzba) tým, že trestná činnosť bola páchaná po dlhšiu dobu, a poukázali na trestné stíhanie sťažovateľa za iný skutok vedené orgánmi Slovenskej republiky. V tejto súvislosti namieta, že *„Páchanie trestnej činnosti po dlhší čas nemôže zakladať väzobný dôvod, pričom túto skutočnosť konštatoval ten istý súd (prvého stupňa aj sťažnostný súd) pri rozhodovaní o prepustení spoluobvineného J. M. z väzby na slobodu v tej istej trestnej veci.“*. Ďalej namieta, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by sa podieľal na finančných výnosoch z trestnej činnosti, naopak, tvrdí, že má trvalý príjem, jeho majetok zodpovedá príjmom a v konaní preukázal, že *„nie je na mieste konštatovať, že si trestnou činnosťou zabezpečoval zdroj príjmov“*. Dokazovaním nebolo preukázané, že by sa sťažovateľ dopúšťal obdobnej trestnej činnosti na iných miestach a navyše, všetky prostriedky, ktorými sa mala páchať trestná činnosť v tomto prípade, boli zaistené pre účely trestného konania, a preto sťažovateľ tvrdí, že *„obava z pokračovania z trestnej činnosti nie je daná vôbec“*. K trestnému stíhaniu pre iný skutok sťažovateľ uvádza,

že ide o skutok „10 násobnej vraždy vo Fontáne v Dunajskej Strede“, ktorý sa stal pred 13 rokmi, a preto tiež nemôže byť dôvodom preventívnej väzby.

Sťažovateľ uvádza, že „Vzhľadom na vykonané dokazovanie má obvinený za to, že tieto konkrétne skutočnosti, ktoré zakladali dôvod preventívnej väzby u obvineného zanikli a existencia sa nepotvrdila, a preto obvinený žiada, aby bol prepustený na slobodu. Z vykonaného dokazovania nevyplýva reálna obava z následkov predpokladaných v ustanovení o preventívnej väzbe.“.

K dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (úteková väzba) sťažovateľ uvádza, že všeobecné súdy ustálili, „že hrozí dôvodná obava, že sa bude obvinený vyhýbať trestnému stíhaniu pobytom na neznámom mieste, nakoľko mu hrozí uloženie vysokého trestu odňatia slobody, a na území SR bol ako cudzí štátny občan nedosiahnuteľný“. V tejto súvislosti sťažovateľ zdôrazňuje, že iná štátna príslušnosť nemôže byť dôvodom väzby, a poukazuje na to, že už v minulosti bol trestne stíhaný orgánmi Slovenskej republiky, v období rokov 2002 až 2005 väzobne, pričom po prepustení z väzby sa na hlavné pojednávanie dostavoval a trestnému konaniu sa nevyhýbal. V uvedenej veci (sp. zn. 1 T 31/2007) bol rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 31. októbra 2007 spod obžaloby oslobodený. Sťažovateľ uvádza, že v jeho prípade je vylúčená možnosť vyhýbania sa trestnému konaniu, pretože uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tost 4/2012 z 9. februára 2012 „bol vzatý do vydávacej väzby, avšak jej spočívanie je viazané len do pominutia dôvodov predmetnej väzby (tejto vnútroštátnej väzby). V prípade prepustenia obvineného na slobodu nastupuje preto vydávacia väzba, a preto je vylúčené, že by sa obvinený vyhýbal predmetnému trestnému konaniu.“.

Sťažovateľ tiež namieta, že konajúce súdy odôvodnili útekovú väzbu charakterom trestnej činnosti, pričom túto skutočnosť nijako nevysvetlili, a preto sú napadnuté rozhodnutia o väzbe aj nepreskúmateľné. K odôvodneniu preventívnej väzby sťažovateľ namieta, že súdy konštatovali, že bol v minulosti viackrát trestne stíhaný, pričom orgánmi Slovenskej republiky bol trestne stíhaný len raz a toto konanie bolo právoplatne skončené

jeho oslobodením spod obžaloby. Táto skutočnosť preto nemôže byť dôvodom preventívnej väzby.

K trestnému stíhaniu sťažovateľ uvádza, že *„je z hľadiska dôkaznej situácie založené na absolútnej dôkaznej núdzi, pričom vinu a účasť obvineného, ktorá má spočívať v tom, že mal predávať marihuanu na území Maďarska nie je preukázaná, pričom jeho vinu má preukazovať výsluch svedka L. H., avšak tento túto okolnosť uvádza len ako okolnosť, ktorú počul od inej osoby L. Š., ktorý je nezvestný a hľadaný políciou niekoľko rokov (konkrétne 12 rokov). Žiadny iný dôkaz účasť obvineného na skutku nepreukazuje.“*. Sťažovateľ poukazuje na to, že ide o svedka, ktorý je sám podozrivý, a preto skutočnosti zistené jeho výsluchom neodôvodňujú dostatočne podozrenie, že spáchal trestný čin.

Vo vzťahu k čl. 47 ods. 4 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru sťažovateľ uvádza, že je občanom Maďarska, neovláda slovenský jazyk ani mu nerozumie a jeho obhajca neovláda maďarský jazyk. Sťažovateľ tvrdí, že mu okresný súd nedoručil preklad obžaloby do maďarského jazyka predtým, ako rozhodol o jeho ponechaní vo väzbe, a preto sa nemohol vyjadriť k dôvodnosti obžaloby. Okresný súd mu doručil uznesenie z 21. februára 2012 preložené do maďarského jazyka až 15. marca 2012, pričom krajský súd o sťažnosti rozhodol už 6. marca 2012, čím *„obvinenému bola vzatá možnosť podať sťažnosť... čím podstatne sťažil postavenie obvineného a jeho možnosť k väzbe sa vyjadriť“*. Uvedeným postupom došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 47 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že obhajca vo vyjadrení z 15. februára 2012 navrhol, aby bola jeho väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka. Okresný súd a krajský súd o tomto návrhu nerozhodli, ani sa ním nezaoberali v odôvodnení svojich rozhodnutí, čím podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Rozhodnutím Okresného súdu v Trnave zo dňa 21. 02. 2012, sp. zn. 2T/8/2012, v spojení s Uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 06. 03. 2012, sp. zn. 5 Tos/30/2012 o ponechaní sťažovateľa ako obvineného vo väzbe súdy nerozhodnutím o alternatívnej žiadosti o nahradení väzby dohľadom mediačného a probačného úradníka a neumožnením sťažovateľovi ako obvinenému v konaní, ktoré predchádzalo uvedenému rozhodnutiu o ponechaní vo väzbe vyjadriť sa ku všetkým zákonným dôvodom väzby porušili jeho základné právo podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 47 ods. 4 a článku 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 52 ods. 2 a čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 písm. e) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho právo podľa 5 ods. 1, ods. 3 a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozhodnutie Okresného súdu v Trnave zo dňa 21. 02. 2012, sp. zn. 2T/8/2012, v spojení s Uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 06. 03. 2012, sp. zn. 5Tos/30/2012 sa rušia.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Krajskému súdu Trnava, aby sťažovateľa prepustil neodkladne z väzby na slobodu pri rešpektovaní rozhodnutia NS SR zo dňa 09. 02. 2012, sp. zn. 6 Tost 4/2012.

4. Krajský súd Trnava je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 320,44 Eur do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 4 ústavy kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom; a to podľa písm. c) uvedeného ustanovenia, okrem zákonného zatknutia alebo iného pozbavenia slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom, alebo týmto jazykom nehovorí.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (*mutatis mutandis* II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00). Požiadavku obsiahnutú v tomto článku nemožno definovať *in abstracto*, ale musí sa posúdiť podľa okolností každej veci vrátane toho, čo v sťažnosti uviedol sťažovateľ (I. ÚS 109/03). Ústavný súd preto v prípade čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

Sťažnosť v časti namietaného porušenia základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru uznesením okresného súdu z 21. februára 2012 ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie, vychádzajúc z princípu subsidiarity vyjadreného v čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože na preskúmanie postupu a uznesenia okresného súdu bol príslušný krajský súd.

Ústavný súd sa zaoberal posúdením sťažnosti len vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu zo 6. marca 2012. Sťažovateľ odôvodnil namietané porušenie svojich základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru v tejto časti tým, že

- uznesenie krajského súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné, v jeho veci nie sú dané dôvody väzby,
- pred rozhodnutím o ponechaní vo väzbe sa nemohol vyjadriť ku všetkým zákonným dôvodom väzby, pretože mu nebol doručený preklad obžaloby do maďarského jazyka,
- krajský súd nerozhodol o návrhu na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, ktorý predložil jeho obhajca.

Zo zápisnice o neverejnom zasadnutí okresného súdu z 21. februára 2012 a z uznesenia krajského súdu zo 6. marca 2012 vyplýva, že sťažovateľ podal sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu po jeho vyhlásení 21. februára 2012, do termínu rozhodovania krajského súdu ju však neodôvodnil. Doplnenie odôvodnenia sťažnosti bolo podľa zistenia ústavného súdu doručené okresnému súdu 9. marca 2012, t. j. po rozhodnutí krajského súdu o sťažnosti. Sťažovateľ teda nevyužil možnosť domáhať sa ochrany svojich práv v konaní pred krajským súdom predložením argumentácie v takom rozsahu, v akom odôvodnil sťažnosť ústavnému súdu. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či krajský súd v konaní o sťažnosti rešpektoval záruky, ktoré vyplývajú z čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru.

Ústavný súd posudzoval, či krajský súd postupoval v sťažnostnom konaní v súlade s revíznym princípom, ktorý určuje rozsah jeho preskúvavej povinnosti (§ 192 ods. 1 Trestného poriadku) a ukladá povinnosť preskúmať výroky uznesenia, proti ktorým sťažovateľ mohol podať sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, nielen z hľadiska námietok uvedených v sťažnosti, ale ukladá prihliadnúť aj

na vady, ktoré sťažnosťou vytýkané neboli. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti skúmal, či konanie nie je poznačené vadami, na ktoré mal reagovať už krajský súd v sťažnostnom konaní.

Sťažovateľ namieta, že uznesenie krajského súdu zo 6. marca 2012 je nezákonné, arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože v jeho prípade neboli splnené materiálne podmienky väzby.

Opodstatnenosť uvedených námietok sťažovateľa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konfrontoval tak s obsahom odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 T 8/2012 z 21. februára 2012, ako aj s obsahom odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho, resp. sťažnostného súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie (resp. sťažnostné) konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj sťažnostného), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Okresný súd odôvodnil ponechanie sťažovateľa (a ďalšieho obvineného) vo väzbe po podaní obžaloby takto:

„S poukazom na vyjadrenia obvinených, obhajcov, prokurátora, ako aj po oboznámení sa s obsahom spisu, obžaloby, pripojených spisov z prípravného konania, súd dospel k záveru, že v tomto štádiu trestného konania po podaní obžaloby nedošlo zatiaľ k žiadnym zmenám, dôvody väzby tak ako boli ustálené podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. u oboch obvinených aj naďalej trvajú. Obaja obvinení sú trestne stíhaní pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. s použitím § 138 písm. i/ Tr. zák. Trestná sadzba podľa § 172 ods. 3 Tr. zák. je trest odňatia slobody na pätnásť až dvadsať rokov.

Obaja obvinení sú občanmi Maďarskej republiky, teda sú cudzími štátnymi príslušníkmi. Tieto skutočnosti ako aj charakter trestnej činnosti odôvodňujú obavu, že v prípade prepustenia obvinených na slobodu by sa mohli vyhýbať trestnému stíhaniu, alebo trestu pobytom na neznámom mieste. Je dôvodné podozrenie, že obvinení sa pokúsia vyhnúť trestným dôsledkom svojho konania spôsobom, ktorým by sa stali dočasne alebo trvale fyzicky nedostihnuteľnými. Dôvody preventívnej väzby obaja obvinení naplňajú tým, že v trestnej činnosti mali pôsobiť od jarných mesiacov roku 2010 až do 15. 02. 2011 a je tu dôvodná obava páchania ďalšieho trestného činu tej istej povahy v iných nelegálnych prevádzkach a plantážach, z obsahu výpovede obvineného A. M. vyplýva, že pestovanie marihuany riadil muž z Budapešti. “

Krajský súd v uznesení zo 6. marca 2012 k dôvodom väzby uviedol:

„Po preskúmaní spisového materiálu si krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu osvojil v celom rozsahu ako zodpovedajúce stavu veci a zákonu a v podrobnostiach naň poukazuje. ...

Vychádzajúc z pripojeného spisového materiálu a po zvážení všetkých relevantných skutočností dospel i krajský súd k záveru, že u oboch obvinených aj v súčasnom štádiu trestného konania trvajú dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. V tejto súvislosti treba zvýrazniť, že obaja obvinení sú stíhaní zo závažnej drogovej trestnej činnosti, ktorej sa mali dopúšťať po dlhšiu dobu, a to aj s doposiaľ neustálenými osobami. V prípade uznania viny hrozí v zmysle § 172 ods. 3 Tr. zák. sankcia trestu odňatia slobody v trvaní 15 až 20 rokov. Za takejto situácie je potom opodstatnený záver, že u oboch obvinených je reálna obava z konania tak, ako ho popísal okresný súd v napadnutom uznesení, a teda je u nich daný dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. vidí krajský súd najmä v charaktere a rozsahu trestnej činnosti, ktorá mala byť páchaná po dlhšiu dobu. “

Z hľadiska základného predpokladu zákonnosti väzby, a to podmienky dôvodného podozrenia zo spáchania zákonom definovaného trestného činu, ústavný súd uvádza, že túto podmienku považuje za splnenú vzhľadom na štádium trestného konania, keď bolo rozhodované o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby, a teda dôkazy zabezpečené

v prípravnom konaní odôvodňovali postavenie sťažovateľa pred súd. Z citovaných odôvodnení uznesení okresného súdu a krajského súdu vyplýva, že súdy považovali za rozhodujúcu okolnosť svedčiacu pre väzbu sťažovateľa závažnosť daného trestného činu z hľadiska záujmu chráneného Trestným zákonom, z hľadiska jeho následku, spôsobu jeho spáchania (dlhší čas a organizovaná forma) a s tým spojenou hrozbou vysokého trestu, pričom charakter tejto trestnej činnosti dopĺňa skutočnosť, že sťažovateľ ju mal páchať ako štátny príslušník iného štátu, ktorý sa aj trvalo zdržiava v tomto inom štáte. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe je síce stručné, ale logické a z ústavného hľadiska akceptovateľné. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu zo 6. marca 2012 nemožno považovať za arbitrárne a ani za zjavne neodôvodnené, a preto nemá dôvod zasiahnuť do právnych záverov krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil existenciu dôvodov na ďalšie väzobné stíhanie sťažovateľa, a preto jeho uznesením nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv, ktoré sťažovateľ namieta v tejto časti sťažnosti.

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach ústavne akceptovateľným spôsobom aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich v danej situácii možno pokladať za udržateľné (m. m. III. ÚS 271/07).

Pretože ústavný súd nezistil takéto dôvody na uplatnenie svojej právomoci, odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V ďalšej časti sťažovateľ namieta aj porušenie práva na pomoc tlmočníka v trestnom konaní zaručeného čl. 47 ods. 4 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru.

Ústavný súd vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, už vo svojej judikatúre uviedol, že právo na pomoc tlmočníka nie je absolútne a neznamená, že všetky písomné dôkazy, resp. celý dôkazný materiál alebo oficiálne dokumenty majú byť

preložené do jazyka, ktorému obvinený rozumie. Obsah a rozsah tohto práva je limitovaný požiadavkou na zabezpečenie spravodlivého súdneho procesu (I. ÚS 257/2010). Právo na pomoc tlmočníka podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru sa nevzťahuje len na konanie pred súdom, ale na celé trestné konanie, t. j. aj na prípravné konanie a na rozhodovanie o väzbe. Toto ustanovenie znamená, že obvinený, ktorý nerozumie používanému jazyku alebo ktorý týmto jazykom nehovorí, má právo na bezplatné služby tlmočníka, aby mu boli preložené alebo tlmočené všetky procesné úkony, ktorých zmysel potrebuje pochopiť. Rozsah a spôsob pomoci tlmočníka závisí od okolností prípadu, najmä od toho, či obvinený má obhajcu, s ktorým sa môže dohovoriť, a či obvinený aspoň čiastočne ovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie. Toto ustanovenie nemožno vykladať tak extrémne, že by vyžadovalo preklad každej písomnosti alebo každého dokumentu obsiahnutého v spise. Pomoc tlmočníka musí obvinenému umožniť, aby vedel, z čoho je obvinený, a mohol sa proti tomu brániť (II. ÚS 108/08 s poukazom na Kamasinski c. Rakúsko, Luedicke c. Spolková republika Nemecko).

Podstatou námietky sťažovateľa o porušení práva na pomoc tlmočníka je tvrdenie, že sa nemohol vyjadriť k dôvodnosti trestného stíhania a zákonným dôvodom väzby, pretože mu pred rozhodnutím okresného súdu o ponechaní vo väzbe nebol doručený preklad obžaloby do maďarského jazyka a pred uplynutím lehoty na podanie sťažnosti mu nebolo doručené uznesenie okresného súdu z 21. februára 2012 preložené do maďarského jazyka.

Ústavný súd zo zápisnice o neverejnom zasadnutí z 21. februára 2012 zistil, že na tomto zasadnutí bol prítomný tlmočník z jazyka maďarského, ako aj obaja obhajcovia sťažovateľa a sťažovateľovi bolo umožnené vyjadriť sa k materiálnym podmienkam väzby, čo aj urobil a vyhlásil, že „*predmetný skutok som nespáchal*“, „*dôvody väzby sú neodôvodnené*“. Sťažovateľovi bola poskytnutá možnosť využiť svoje práva za pomoci svojich obhajcov a vyjadriť sa k predmetu konania za pomoci tlmočníka. Obhajcovi sťažovateľa bola obžaloba doručená pred termínom tohto neverejného zasadnutia (17. februára 2012), sťažovateľ sám ani prostredníctvom obhajcov v konaní pred ústavným súdom netvrdil, že by sa zmenila povaha obvinenia (opis skutku a jeho právna kvalifikácia) oproti prípravnému konaniu, nenamietal porušenie práva na pomoc tlmočníka postupom

v prípravnom konaní, a teda samotná skutočnosť, že sťažovateľovi nebol pred termínom neverejného zasadnutia 21. februára 2012 doručený preklad obžaloby do maďarského jazyka, nesignalizuje, že by sťažovateľ v danom štádiu konania nemohol predniesť argumenty proti dôvodnosti trestného stíhania po podaní obžaloby. Uvedený záver ústavného súdu sa vzťahuje aj na námietku nedoručenia prekladu uznesenia okresného súdu pred uplynutím lehoty na podanie sťažnosti, keďže uznesenie okresného súdu bolo „vyhlásené, odôvodnené a bolo dané poučenie o opravnom prostriedku“ (pozri zápisnicu) za prítomnosti tlmočníka na neverejnom zasadnutí a sťažovateľ sa po jeho vyhlásení mohol k nemu vyjadriť za pomoci obhajcov a tlmočníka, čo aj urobil, keď uviedol, že podáva sťažnosť.

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ ďalej namieta porušenie svojich práv tým, že krajský súd nerozhodol o návrhu na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, ktorý uviedol vo vyjadrení z 15. februára 2012 podanom prostredníctvom obhajcu.

Ústavný súd si vyžiadal uvedené vyjadrenie obhajcu od okresného súdu a z jeho obsahu zistil, že sťažovateľ prostredníctvom obhajcu JUDr. T. T. návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v tomto vyjadrení nepredložil. Takýto návrh nie je zaznamenaný ani v zápisnici o neverejnom zasadnutí z 21. februára 2012. Krajský súd preto nepochybil, keď za daných okolností o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nerozhodol.

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2013